

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 13-го Июня. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 13-go Czerwca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 8-го Июня.

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ, по случаю кончины Принца Фридриха Августа Эрнста, пасмянника Его Величества Короля Саксонскаго, наложить при Высочайшемъ Дворѣ трауръ на пять дней, съ обыкновенными раздѣленіями, начавъ оный съ 25 сего Мая.

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 29 Мая, Военный Министръ, Генералъ Адъютантъ, Генералъ отъ Кавалеріи Биязь Чернышевъ, по прошенію его, уволенъ за границу, на два мѣсяца, для излеченія болѣзни; Генералъ-Адъютанту, Генералу отъ Инфантеріи Адлербергу 1-му, на время отсутствія Военнаго Министра, управлять Военнымъ Министерствомъ, при исполненіи должностей, на него возложенныхъ.

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 26-й день Марта, Всемилостивѣйше пожалованы въ 3-й день Февраля сего года, по удостоенію Кавалерской Думы Ордена Св. Анны, Кавалерами сего ордена нижеслѣдующія лица: въ награду усерднаго и безпорочнаго прослуженія, по выборамъ дворянства законенныхъ сроковъ: Орденомъ Св. Анны 2-й степени, Императорскаго Короннаго украшеннымъ: Новогрудскій Уѣздный Предводитель Дворянства Николай Вольскій; — 2-й степени безъ украшенія: Почетный Попечитель Гродненскій Гимназіи, въ званіи Каммергера Двора Его Императорскаго Величества, Графъ Кавалерій Грабовскій; Уѣздные Предводители Дворянства: Сокольскій, Коллежскій Ассессоръ Константинъ Остроленичскій; Быховскій, Поручикъ Іосифъ Ярошевскій; Вѣльскій, Петръ Шенетовскій; Лидскій, Ромуальдъ Костровицкій; 3-й степени: бывший Трокскій, Уѣздный Предводитель Дворянства: Надворный Совѣтникъ Адамъ де-Шпирунъ, и Острогскій, Коллежскій Регистраторъ Николай Криевскій; Земскіе Исправники Люцинскій, Коллежскій Ассессоръ Егоръ Михаловскій; Невельскій, Штабель-Ротмистръ Иванъ Штокмаръ; Лепельскій, Коллежскій Секретарь Иванъ Стефановскій; Чиновникъ особыхъ порученій при Генералъ-Губернаторѣ Витебскомъ, Могилевскомъ и Смоленскомъ, бывший Засѣдатель Витебской Палаты Уголовнаго Суда, Коллежскій Ассессоръ Модестъ Роксъ; Предсѣдатель Витебской Палаты Уголовнаго Суда, бывший Засѣдатель оной же Палаты Гражданскаго Суда, Коллежскій Секретарь Константинъ Сео-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 8-go Czerwca.

Яго Цесарска Моść Найвыжэй розказаць рачыл: з powodu zgonu J. K. W. Xięcia Augusta Ernesta, synowca N. Króla Saskiego, przywdziać u Najwyższego Dworu żałobę na dni pięć, ze zwykłemi podziałami, poczynając od dnia 25-go Maja.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 29-go Maja, Minister Wojny, Jeneral-Adjutant, Jeneral Jazdy Xiążę Czernyszew, na własną prośbę, uwolniony został za granicę, na dwa miesiące, dla pokrzepienia zdrowia; Jeneral Adjutantowi, Jeneralowi Piechoty Adlerbergowi 1-mu, podczas niebytności Ministra Wojny, rozkazano zarządzać Ministerstwem Wojny, wspólnie z pełnieniem innych, włożonych nań obowiązków.

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz, dany do Kapituły Rosyjskich i Królewskich Orderów, 26-go Marca, Najlaskawiej mianowani 3-go Lutego roku teraźniejszego, po uznaniu za godnych przez Kawalerską Radę Orderu Św. Anny, Kawalerami tego Orderu, następujące osoby: w nagrodę gorliwego i nieskazitelnego wystuzenia z wyborów dworzanstwa prawem przepisane terminu: Orderu Św. Anny 2-iej klasy, Cesarską Koroną ozdobionego, Powiatowy Nowogródzki Marszałek Mikołaj Wolski; drugiej klasy bez ozdób, Honorowy Dozorca Gimnazjum Grodzieńskiego, zostający w godności Szambelana Dworu Jego Cesarskiej Mości, Hrabia Xawery Grabowski; Powiatowi Marszałkowie Sokolski, Kollegialny Assesor Konstanty Ostromecki; Bychowski, Porucznik Józef Juroszewski; Bielski, Piotr Szepetowski; Lidzki, Romuald Kostrowicki; trzeciej klasy: Powiatowi Marszałkowie: były Trocki, Radca Dworu Adam de-Sztrunk, i Ostrogski, Kollegialny Registrar, Mikołaj Krajewski; Ziemsy Sprawnicy: Powiatu Lucynskiego, Kollegialny Assesor, Jerzy Michałowski; Newelskiego, Sztab. Rotmistrz Jan Sztokmar; Lepelskiego, Sekretarz Kollegialny Jan Stefanowski; Urzędnik do szczególnych poleceń przy Jeneral-Gubernatorze Witebskim, Mohylewskim i Smoleńskim, były Assesor Witebskiej Izby Sądu Kryminalnego, Kollegialny Assesor Modest Rokse; Prezydent Witebskiej Izby Cywilnego Sądu, były Assesor tejże Izby Sądu Cywilnego, Kollegialny Sekretarz Konstanty Swobynski; Sędzia Sumienny Miński, Michał Pawlikowski; Sędzia Powiatowy Oszmiański, Kollegialny Sekretarz, Leonard Wolczanski; Assesor Izby Witebskiej Sądu Kryminalnego, Radca Honorowy, Jan Lukomski.

льинскій; Минскій Совѣстный Судья, Михаилъ Пав-
ликовскій; Ошмянскій Уездный Судья, Леонардъ Вол-
ганскій, и Засѣдатель Витебской Палаты Уголовнаго
Суда, Титулярный Совѣтникъ Иванъ Лукомскій.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Придворной
Канцелярїи 24 Мая, Княжна Надежда Грузинская,
внука Царевны Марїи Георгіевны Грузинской, Все-
милостивѣйше пожалована во Фрейлины къ Ея Вели-
честву Государынь Императрицѣ.

— Государыня Императрица, въ слѣдствіе всепод-
даннѣйшаго представленія Попечительства Демидов-
скаго Дома Призрѣнія Трудящихся, Высочайше по-
велѣть соизволила: объявить Главной Надзирательницѣ
Дома Трудящихся, *Давидовичевой*, Всемилостивѣй-
шее Ея Императорскаго Величества благоволеніе за ея
труды и особенно усердіе въ исполненіи своихъ обя-
занностей по Дому, съ пожалованіемъ ей брилліанто-
выхъ серегъ.

ИЗВѢСТІЯ СЪ КАВКАЗА.

8 го Мая 1847 года.

Ст. Сунженская.

Собранное Шамилемъ многочисленное скопище
горцевъ расположилось 28-го Апрѣля у аула Гехи,
въ Малой Чечнѣ. Въ то же время сильная партія
двинута имъ съ Наибомъ Нуръ-Али для вторженія въ
землю Галгаевцевъ, прилегающую къ военно-грузин-
ской дорогѣ. Своевременное движеніе отряда Пол-
ковника *Золотарева* въ *Ларс* и рѣшительное со-
противленіе Галгаевцевъ заставили Нуръ-Али отказаться
отъ первоначальнаго намѣренія и присоединиться
черезъ землю Галашевцевъ къ расположенному въ Ма-
лой Чечнѣ сборищу, для совокупныхъ съ нимъ дѣй-
ствій.

Между тѣмъ, 30-го Апрѣля, партія до двухъ
тысячъ конныхъ, подъ начальствомъ Ягья-Хаджи,
отдѣлилась отъ сего сборища, перешла черезъ Сун-
жу между Грозною и Заканъ-Юртомъ, и направилась
къ Кабардинскому Хребту, угрожая Терской Линіи.
Но и тамъ войска наши сторожили непріятеля. Ягья-
Хаджи позернулъ назадъ и, стыдясь отступить за Сун-
жу безъ всякаго успѣха, онъ отважился атаковать
примыкающей къ Заканъ-Юрту аулъ покорныхъ Че-
ченцевъ.

Спѣшившись и скрывъ лошадей въ глубокой бал-
кѣ горцы съ развѣтомъ бросились на штурмъ аула,
но жителями и гарнизономъ нашимъ были отражены
съ урономъ. Ягья-Хаджи отвелъ партію за Сунжу.

Главнокомандующій, прибывъ въ станцію Сун-
женскую, нашелъ войска въ полной готовности встрѣ-
тить непріятеля, который перешелъ соединенными тол-
пами въ лѣсистыя ущелья между рѣками Фортангою
и Асою. Князь *Воронцовъ* немедленно приказалъ
Подполковнику *Слѣпцову* со вторымъ баталіономъ Гру-
зинскаго Гренадерскаго Полка и семью сотнями каза-
ковъ, при двухъ орудіяхъ, произвести усиленную
рекогносцировку къ Ассѣ.

Велѣвъ за этими войсками Главнокомандующій
выступилъ самъ съ двумя баталіонами пѣхоты при
четырехъ орудіяхъ, дабы въ случаѣ нужды поддер-
жать Подполковника *Слѣпцова*.

Штабъ-офицеръ сей открылъ непріятеля около
разореннаго аула Шиналь-Юрта на Ассѣ. Пѣхота гор-
цевъ, съ нѣсколькими орудіями занимала правый бе-
регъ рѣки, а до пяти тысячъ конныхъ были уже на
лѣвомъ. Смѣлый и распорядительный *Слѣпцовъ* рѣ-
шился атаковать ихъ, не смотря на превосходство
числа. Онъ построилъ казаковъ лавою правымъ фла-
гомъ къ крутому берегу Ассы, а пѣхоту съ артил-
леріею направилъ на лѣвый флангъ. Во время этого
построенія, ободренный своею многочисленностью, не-
пріятель бросился на лѣвый нашъ флангъ. Подпол-
ковникъ *Слѣпцовъ* успѣлъ удержать передовыя толпы
нѣсколькими конгревовыми ракетами и вмѣстѣ съ тѣмъ,
приказавъ гренадерамъ наступать ускореннымъ шагомъ
и съ барабаннымъ боемъ, онъ повелъ козакъъ пра-
вымъ плечемъ впередъ и, отрѣзавъ многихъ горцевъ
отъ прямой-переправы черезъ Ассу, стремительно уда-
рилъ на нихъ въ шанки. Бой былъ рѣшенъ мгно-
венно не числомъ, но храбростью войскъ и неожидан-
ностью натиска: непріятель бѣжалъ. Быстро его пре-
слѣдуя, казаки отбили одно наибское знамя и два зна-
чка; горцы искали спасенія на правомъ берегу Ассы,
откуда пѣхота ихъ сдѣлала нѣсколько пушечныхъ вы-
стрѣловъ съ весьма сильной позиціи. Кавалерійская
атака наша была отлично поддержана вторымъ бата-

— Прозъ Найвысшій Указъ, до Кантора Двору, в днѣ
24 Мая выданы, Хієнічзка *Надїєзда Грузьїка*, внуч-
ка Царѣвны Марїи Грузьїскїей, Найтаскавїей мїанована
зостаѣлѣ Фреїлїна Жеї ЦЕСАРСКЕї МОЩИ.

— Жеї ЦЕСАРСКА МОЩЬ, в skutek najpoddannїejszego
przedstawїenia Kuratorїи Domu Demidowskїego Opiekї
nad pracujacymi, Najwyżej rozkazać raczyła: oswiadczyć
Głównęj Nadzorczynїи tegoż Domu, *Dawidowiczowę*, Naj-
tascawszę Жеї ЦЕСАРСКЕї МОЩИ zadowolenїe za jej prace
i szczególną gorliwość w wypelnїaniu obowїazków wzglę-
dem tego Domu, i udarować ją brylantowemi kóleczkami.

ВІАДОМОСТІ З КАВКАЗУ.

Днѣ 8 маїа 1847 року

Станїца Сунженская.

Zebrana przez Szamila liczna zgraja Górali, rozło-
żyła się d. 28 Kwietnia pod aulem Gechi, w Małej Cze-
czni. W tymże czasie, silna partya wysłana została
przez niego z Naibem Nur-Ali, dla wtargnienia do zie-
mi Galgajewców, przytkającj do drogi wojenno gruzy-
jskiej. Poruszenie we własciwym czasie oddziału Pol-
kownika *Zolotarewa* do *Lars* i stanowczy opór Galgajew-
ców, zmusily Nur-Alego wyrzec się pierwszego zamiaru i
połączyć się, przez ziemie Galaszewców, z rozłożoną w
Małej Czechni zgraja, dla wspólnych z nią działañ.

Tymczasem, d. 30 Kwietnia, partya do dwóch ty-
sięcy konnych, pod dowództwem Jagija-Chadzi, odłączy-
ła się od tej zgrai, przepawiła się przez Sunżę między
warownią Grozną i Zakan-Jurtem, i skierowała się ku
górom Kabardyńskim, zagrażając Linii Terskiej. Lecz
i tam wojska nasze strzegły nieprzyjaciela. Jagija-Cha-
dzi zwrócił назад, a wstydząc się cofnąć za Sunżę bez
żadnego skutku, odważył się atakować przytkającj do
Zakan-Jurtu aul uległych Czechenców.

Zsiadłszy z koni i ukrywając je w głębokim parowie,
Górale o świcie uderzyli na aul, lecz przez mieszkańców
i załogę naszą zostali odparci ze stratą. Jagija-Chadzi
odprowadził partję za Sunżę.

Głównodowodzący, przybywszy do stancji Sunżeń-
skiej, znalazł wojska w zupełnej gotowości do spotkania
się z nieprzyjacielem, który przeszedł połączonemi ban-
dami do lesistych wąwozów między rzekami Fortaną i
Assą. Xiążę *Woroncow* rozkazał niezwłocznie Podpół-
kownikowi *Słepcowowi*, z drugim batalionem półku Gru-
zyjskiego grenadierów i z siedmią secinami kozaków, przy
dwóch działach, odbyć silny rekonesans ku Assie.

W ślad za temi wojskami Głównodowodzący wystą-
pił sam z dwoma batalionami piechoty i czterema działami,
aby w razie potrzeby dać pomoc Podpółkownikowi
Słepcowowi.

Sztabs oficer ten odkrył nieprzyjaciela około zbu-
rzonego aulu Szynal Jurtu nad Assą. Piechota Górali
z kilku działami zajmowała prawy brzeg rzeki, a do pię-
ciu tysięcy konnych było już na brzegu lewym. Śmiały
i przedsięwzięczy *Słepcow* umyślił uderzyć na nich, pomi-
mo przemagającj sily. Użykował kozaków prawem
skrzydłem ku stromemu brzegowi Assy, a piechotę z ar-
tylleryą obrócił na lewe skrzydło. W czasie tego, ośmie-
lony swą liczbą nieprzyjaciel, rzucił się na lewe skrzydło
nasze. Podpółkownik *Słepcow* zdolał wstrzymać bandy
przedowe kilku racami kongrewskimi, a zarazem rozkaza-
wszy grenadierom postępować przyspieszonym krokiem przy-
biciu w bębny, poprowadził kozaków na przód, i odciawszy
wielu Górali od przeprawy przez Assę, bystro uderzył
na nich szablami. Walka w jednę chwilę rozstrzygnię-
tą została, nie liczbą, lecz walecznością wojsk i niespo-
dzianem natarciem: nieprzyjaciel pierzchnął. Szybko
ścigając go kozacy zdobyli jednę najb. chorągiew i dwa
proporce; Górale szukali ocalenia na prawym brzegu Assy,
skąd piechota ich dała kilka wystrzałów z nader silnej po-
zycyi. Atak jazdy naszj był dzielnie poparty przez drugi
batalion półku Gruzyskiego grenadierów, pod dowódz-
twem Podpółkownika *Xięcia Czeczewadze*.

ліономъ Грузинскаго Гренадерскаго Полка, подъ командою Подполковника Князя *Чевгвадзе*.

Въ этомъ блистательномъ дѣлѣ съ нашей стороны ранено пять человекъ. Непрiятель оставилъ на мѣстѣ нѣсколько тѣлъ; многіе потонули при поспѣшной переправѣ черезъ Ассу.

Сконище, послѣ пораженія у Шиналь-Юрта, отступило къ Фортангѣ, откуда 5 Мая двинулось мимо укрѣпленія Ачхоевского къ рѣкѣ Натхойкѣ. Военный начальникъ сего укрѣпленія, Подполковникъ *Пребраженскій*, съ двумя ротами Тенгинскаго Пѣхотнаго Полка и жителями Ачхоевского аула, вышелъ къ нимъ на встрѣчу и заставилъ ихъ ускорить обратное слѣдованіе въ горы удачнымъ дѣйствіемъ двухъ орудій и конгревовыхъ ракетъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 30 Мая.

20-го Мая, въ засѣданіи куріи трехъ чиновъ, министръ иностранныхъ дѣлъ, Г. Каніцъ, объявилъ, что 13-й параграфъ Королевской грамматы не устраняетъ также и прошеній, относящихся къ вышнимъ сношеніямъ государства. По силѣ сего объявленія, въ засѣданіи 21-го числа, Г. Роткирхъ прочелъ предложеніе насчетъ отношеній Пруссіи къ Испаніи, почитая прерваніе дипломатическихъ сношеній между берлинскимъ и мадрицкимъ кабинетами очень-вреднымъ для торговли обѣихъ странъ и приглашая сеймъ просить его величество о возстановленіи этихъ сношеній. Министръ иностранныхъ дѣлъ, воспротивившись пріятію предложенія г-на Роткирха, замѣтилъ, что право заключать договоры и устроивать дѣла съ иностранными державами принадлежитъ единственно Королю, и что прошеніе такого рода было бы несовмѣстно съ уваженіемъ къ коронѣ и ея преимуществамъ. Многіе депутаты находили противорѣчіе между словами, произнесенными министромъ иностранныхъ дѣлъ наканунѣ, и мнѣніемъ, какое высказано имъ въ настоящемъ засѣданіи; по этому, Г. Каніцъ объявилъ, что прежнимъ отзывомъ онъ выразилъ лишь собственное мнѣніе, и никогда не думалъ формально объяснять смысла Королевской грамматы, потому, что это право можетъ принадлежать только Королю. Послѣ того маршалъ, не рѣшавшись принять прошеніе, касающееся отношеній Пруссіи къ Испаніи, обратился къ сейму съ вопросомъ, какъ должно поступить въ этомъ случаѣ? Мнѣнія депутатовъ раздѣлились, и маршалъ объявилъ, что онъ кладетъ на вѣсы свой собственный голосъ и не принимаетъ помнутаго прошенія. Однакожъ, Королевскій комиссаръ предложилъ представить это прошеніе Королю, чтобы оно могло быть пущено въ ходъ безъ нарушенія устава. Въ засѣданіи 25-го числа, курія трехъ чиновъ разсуждала о прошеніи г-на Гейта, предлагающаго просить Короля о перерадѣ бюджета комиссіи, которая, разсмотрѣвъ его, доложила бы о немъ сейму, чтобы послѣдній могъ имѣть нужныя свѣдѣнія о положеніи дѣлъ. Это прошеніе принято сильнымъ большинствомъ.

4 Іюня.

Въ засѣданіи куріи трехъ чиновъ, 4-го Іюня, прочтенъ былъ слѣдующій Королевскій декретъ:

Мы, Фридрихъ Вильгельмъ, Божіею милостію Король Прусскій, и проч. и проч., посылаемъ нашимъ въ первый сеймъ собраннымъ вѣрнымъ чинамъ наше благосклонное привѣтствіе. — Такъ какъ осьми недѣльный срокъ, назначенный нашимъ декретомъ отъ 11-го Апрѣля с. г. для перваго соединенія сейма, приближается къ исходу, а между тѣмъ еще многіе изъ нашихъ предложеній не обсуждены собраніемъ, то для продолженія совѣщаній соединеннаго сейма вновь даруемъ мы четырнадцатидневный срокъ, по 19-е Іюня сего года. Впрочемъ, пребываемъ къ вѣрнымъ чинамъ нашею милостію благосклонны. Дано въ Саксуси, 31-го Мая 1847 г.

(Подп.) *Фридрихъ Вильгельмъ,
фонъ-Бодельшвингъ.*

Въ тѣй свѣтлѣй разправѣ, зъ насзѣй стороны раіоно пїеціу. Непрїязіаіел позоставїл на мїеісеу кілкіа трупѡв; вїелу потонѣло прїу шпїеснѣй прїеpravїе прїез Ассѣ.

Зггаїа, по поразѣе под Шынал-Іуртем, согнѣла сіе ку Fortandze, скад 5-го Мая прїемнѣла сіе мїмо варовнї Асчхоїевскїей ку речеіе Натхоїе. Начелнїк воїсковы тѣй варовнї Подпѡлкѡвнїк *Преобразѣнскї*, з двїема компанїама Тенгїнскїего-пѡлку пїеіхоты і мїесзїаіаіама Асчхоїевскїего аулу, wyszedł на іах спатканїе і змусїл іах до прїзспїеснїа odwrotu w gѡry, skutecznїем дїаіанїем двѡіх дїаі і рас конгревскїах.

ВІАДОМОСІИ ЗАГРАНИЧНЕ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 30 мая.

Дня 20 мая, на посидении Куріи трехъ Станѡвъ, Министръ справъ заграничныхъ, П. Каніцъ, оswiadczył, że 13-ty paragraf krѡlewskiego patentu, nie uchyla takżе і petycji, тызчаіуіа сіе зewнѣтзрыхъ stosunkѡвъ państwa. Na mocy tego oswiadczenia, на посиденїи d. 21 мая, P. Rothkirch odczytał wnїosek, тызчаіуіа сіе stosunkѡвъ Pruss z Hiszpanią, uważając zerwanie dyplomatycznych związkѡвъ mїeіdzy gabinetami Berlińskim і Madryckim за на ter szkodliwе dla handlu obudwѡіхъ krajѡвъ, і wzywając Sejm, aby upraszał J. K. Mośc о przywrѡcenїe rzeczonych stosunkѡвъ. Minister справъ заграничныхъ oparł сіе прїзїеісїу wnїosku P. Rothkirch, czyniąc uwagę, że prawo zawїerania traktatѡвъ, jako też urzadzania interesѡвъ z obcemi mocarstwami, należy wyłączenie do Krѡla, і że petycja tego rodzaju nie zgadzалаby сіе z uszanowaniem należnїem koronie і jej prerogatywom. Wielu członkѡвъ upatrywalo sprzeczność mїeіdzy słowami, wyrzeczonymi przez Ministra справъ заграничныхъ dnia wczorajszego, а zdaniem, jakie objawiał на посиденїи obecnem. Odpowiadając на to P. Kanitz oswiadczył, że we wczorajszych słowach swoich wyraził tylko osobiste swe zdanie, ale nigdy nie miał zamiaru tlѡmaczyć formalnie myśli krѡlewskiego patentu, gdyż prawo to może tylko należеć do samego Krѡla. Pożem, Marszałek nie chcąc stanowić sam względem прїзїеісїа petycji, тызчаіуіа сіе stosunkѡвъ Pruss z Hiszpanią, odwołał сіе do zdania Sejmu, zapytaniem, jak w tym razie postąpić wypada? Gdy zdania deputowanych były rozdzielone, Marszałek oswiadczył w końcu, że kładzie też на szalę swój własny głos, і nie прїзїеісїуіа rzeczonych petycji. Jednakeż, Kommissarz krѡlewski wnїosł, aby Sejm podał tę prośbę do Krѡla, celem nadania jej włascїwego biegu bez nadwєrżenia ustawy. Na посиденїи d. 25 мая, Kuria trzech Stanѡвъ roztrząsała petycją P. Hejta, wnoszącęgo, aby Sejm upraszał Krѡla о przesłanie budżetu do Kommissji, któraby, przejrзawszy go, złożyła о nim swoje sprawozdanie Sejmowi, аżeby ten ostatni mógł mieć potrzebne wiadomości о położeniu rzeczy w tym względzie. Wnїosek ten został прїзїеісїуіа znaczną wїeіkszością głosѡвъ.

Дня 4 czerwca.

На посидении Куріи трехъ Станѡвъ, d. 4 czerwca, został odczytany następujący dekret krѡlewski:

My, Fryderyk Wilhelm, z Bożej łaski, Krѡl Prusski, і t. d. і t. d., zasылamy wiernym naszymъ на піerwszy Sejm zgrupadzonym Stanom, наше łaskawe pozdrowienie. Ponieważ ośmїo-tygodniowy termin, zakreślony w naszymъ dekrecie z d. 11 kwietnia r. b. dla піerwszego zgrupadzenia Sejmu, zbliża сіе do końca, а tymczasem wiele jeszcze z pomiędzy wnїoskѡвъ naszych nie zostało roztrząsionych przez to zgrupadzenie, przeto dla przedłożenia obrad Połaczzonego Sejmu, udzielamy jeszcze dwu-tygodniowy termin, do dnia 19 czerwca roku terażniejszego. Zresztą, zostajemy ku wiernym Stanom naszą łaską прїзїеісїуіа. — Dau w Sans-Sousi, 31 мая, 1847 roku.

(Подп.) *Fryderyk Wilhelm,
von-Bodelschwing.*

Нѣкоторые изъ перовъ требовали отъ Великаго Канцлера, Г. Гебера, чтобы онъ подвергъ ответственности издателя журнала *La Presse* за статью, напечатанную въ немъ 12 Мая, въ коей сказано, что во Франціи все продажно, и что даже званіе пера можно купить за 80,000 фр. Но такъ какъ Г. Геберъ не обратилъ на это особеннаго вниманія, то бывшій посланникъ при швейцарскомъ союзѣ, графъ Понтуа, вошелъ съ прошеніемъ, чтобы сочинитель помянутой статьи, Г. Эмиль де Жирарденъ, призванъ былъ къ отвѣту въ сію палату. Предложеніе было принято незначительнымъ большинствомъ голосовъ; а такъ какъ Г. Эмиль де Жирарденъ состоитъ членомъ палаты депутатовъ, то постановленіе свое перы препроводилъ для исполненія въ эту палату, которая съ своей стороны, во вчерашнемъ засѣданіи разрѣшила напечатать оное и передала въ свои отдѣленія, для соображенія и назначенія комисіи, долженствующей представить свое мнѣніе на счетъ дальнѣйшаго производства дѣла.

— Сегодня, поутру, депутаты лѣвой стороны и лѣваго центра, подъ предводительствомъ Гг. Одиллона-Барро и Тьера, собрались въ одномъ изъ отдѣленій палаты, для совѣщанія касательно избранія комиссаровъ, долженствующихъ представить свое мнѣніе, должна-ли палата депутатовъ согласиться на требуемое палатою перовъ дозволеніе подвергнуть ответственности Г. Эмиля Жирардена, или отказать въ ономъ. Находившихся на лицѣ членовъ было около 50, и постановленіе собранія состоялось, чтобы отказано было въ требуемомъ дозволеніи. Радикалы не одного мнѣнія по сему вопросу; Гг. Гарнье-Паже и Лербеттъ раздѣляютъ мнѣіе Тьера и Барро, тогда какъ Гг. Ледрю-Ролленъ и многіе другіе полагаютъ, что слѣдуетъ дать дозволеніе. Къ завтрашнему числу созваны всѣ отдѣленія палаты, для разсмотрѣнія сего вопроса, и вмѣстѣ назначенія комисіи для соображенія проекта закона касательно Сель-Денискаго каапитула.

— Г. Эмиль де Жирарденъ, по видимому, какъ говорятъ, мало заботится объ этомъ дѣлѣ, хотя онъ и убѣжденъ, что палата депутатовъ охотно согласится на то, чтобы онъ призванъ былъ въ судъ къ отвѣту. Онъ имѣетъ, какъ самъ говоритъ, полныя горсти истинны, и нисколько не досадуетъ на то, что ему представляется случай разсѣять оную между людьми.

— Палата перовъ начала совѣщаніе по проекту закона относительно народнаго воспитанія, а также медицинской и фармацевтической практики.

— Во вчерашнемъ засѣданіи палата депутатовъ приняла проектъ относительно производства перучиковъ, коимъ ввѣрены были по корпусамъ особенныя занятія, большинствомъ 195 голосовъ противъ 61.

— Г. Токвиль представилъ въ палату депутатовъ докладъ бюджетной комисіи о чрезвычайнымъ кредитахъ для Алжиріи. Докладъ этотъ будетъ прочитанъ на будущей недѣлѣ. Комисіи предлагаетъ ограничиться населеніемъ Телла, не занимая малой пустыни, потому что жители оной, получая всѣ нужные припасы изъ означенной провинціи, тѣмъ уже самымъ подчинены будутъ вліянію Франціи. По этой же причинѣ комисіи считаетъ завоеваніе Кабиліи вовсе излишнимъ, потому что область эта, лежащая въ горахъ, какъ бы алжирская Швейцарія, окружена отовсюду французскими владѣніями, и ведетъ торгъ съ другими частями Алжиріи. По этой политической системѣ, въ африканскихъ владѣніяхъ достаточно содержать 94,000 войска и можно не превышать бюджетной сѣмъты. Что касается до гражданскаго управленія, комисіи изъявляетъ желаніе, чтобы правленіе всегда оставалось въ рукахъ Французовъ, и чтобы только низшія мѣста заимъты были туземцами. За сѣмъ комисіи упрекаетъ, что гражданское управленіе стоитъ 4 мил. фр., между тѣмъ какъ тамъ находится не болѣе 100,000 Европейцевъ, что комисіи приписываетъ недостатокъ единства въ администраціи.

— Въ *Commerce*, соображая нынѣшнія дѣйствія палаты депутатовъ, отзываются слѣдующимъ образомъ: „Палата въ настоящемъ году ничего не дѣлала, ничего не дѣлаетъ, и закроетъ засѣданія ничего не сдѣлавъ.“

— Герцогъ Деказъ намѣренъ скорѣе направиться въ Мадридъ, съ важными тайными порученіями.

— Кабинетъ получилъ отъ Сѣверо-Американскихъ Соединенныхъ Штатовъ дипломатическую ноту, въ коей требуютъ удовлетворенія по поводу недоразумѣній,

Kilku Parów domagało się od Wielkiego Pieczętarza, P. Hebert, aby pociągnął do odpowiedzialności dziennik *La Presse*, za artykuł umieszczony w nim d 12 maja, w którym wyrażono, że we Francji jest wszystko sprzedajne, i że nawet parostwo można kupić za 80,000 fr. Gdy zaś P. Hebert nie odpowiedział temu żądaniu, Hr. Pontois, były Poseł przy związku Szwajcarskim, złożył na biurze Izby formalną prośbę, aby autor pomienionego artykułu, P. Emil de Girardin, zopozwany został do stawienia się przedj jej kratkami. Parowie słabą większością przychyliłi się do tego; że zaś P. Emil de Girardin jest członkiem Izby Deputowanych, uchwałę swoją przesłali do wykonania teje Izbie, która ze swojej strony, na posiedzeniu wczorajszym, postanowiła jej wydrukowanie i przekazała ją swym biurom, końcem jej roztrząśnienia i mianowania Komisji, mających dać zdanie względem dalszego postępowania w tej rzeczy.

— Dziś rano Deputowani Lewej Strony i Lewego Środka, pod kierunkiem Panów Odillon Barrot i Thiers, zgromadzili się w jednym z biur Izby, dla naradzenia się względem sposobu postępowania przy wyborze Komissarzy, którzy mają dać zdanie, czy żądane przez Izbę Parów upoważnienie na pociągnięcie do odpowiedzialności P. Emila Girardin, ma być przez Izbę Deputowanych udzielone lub nie. Około 50 członków było obecnych i postanowienie zgromadzenia wypadło, aby odmówić żadanego upoważnienia. Radykaliści są w tej rzeczy podzielonego zdania. Panowie Garnier-Pages i Lherbette podzielaają zdanie zgromadzenia Thiers-Barrota, podczas gdy PP Ledru Rollin i wielu innych mniemają, że należy żądane upoważnienie udzielić. Wszystkie biura Izby są na jutro zwołane, aby się tą kwestją zająć, i zarazem mianować Komissją do roztrząśnienia projektu do prawa względem kapituły w St. Denis.

— P. Emile de Girardin, jak mówią, zdaje się, mało troszczyć o tę sprawę, lubo jest przekonany, że Izba Deputowanych chętnie zezwoli, aby był przed kratki powołany. Ma on, jak mówi, pełne garści prawdy, i nie gniewa się, że będzie miał sposobność rozsiać ją pomiędzy ludzi.

— Izba Parów rozpoczęła narady nad projektem do prawa względem publicznego wychowania i praktykowania sztuki lekarzkiej i aptekarzkiej.

— Na wczorajszym posiedzeniu Izba Deputowanych przyjęła projekt do prawa względem awansowania poruczników, którym szczególne funkcyje w korpusach powierzone zostały, większością głosów 195 przeciw 61.

— P. Tocqueville złożył Izbie Deputowanych sprawozdanie komisji budżetowej o kredytach nadzwyczajnych dla Algierji. Rzecz ta odczytana będzie w przyszłym tygodniu. Komissya żąda, ażeby się ograniczono osadzeniem Tellu, a nie zajmowano małej pustyni, albowiem mieszkańcy teje ciągną wszystkie potrzeby swoje z tej prowincyi, i już przez to samo wpływowi Francji ulegną; z takiejże samy przyczyny komissya uważa podbijanie Kabylji za zupełnie niepotrzebne; ta bowiem zamknięta w górach, będąc pewnym rodzajem Szwajcarii Algierskiej, otoczona ze wszech stron krajami francuzkiemi, posiada tylko wązkie doliny, i w ścisłych stosunkach handlowych z innemi częściami Algierji zostaje. Trzymając się tej polityki, będzie można puścić do utrzymania w posiadłościach Afrykańskich 94,000 wojska, i nie przekraczać budżetu. Co się tyczy cywilnego zarządu, komissya wjuurza życzenie, ażeby administracya była w rękach Francuzów, i tylko niższe urzędy oddawano krajowcom. Dalej zarzuca komissya, że administracya cywilna Algierji kosztuje cztery miliony fr. na ludność Europejską, ledwie 100,000 głów wynoszącą, co przypisuje brakowi jedności w samej administracyi.

— *Commerce*, roztrząsając tegoroczne działania Izby Deputowanych, mówi: „Izba w tym roku nic nie zrobiła, nic nie robi i zamknięte posiedzenia nic nie zrobiwszy.“

— Xiążę Decazes udać się ma wkrótce do Madrytu z ważnemi tajnemi zleceniami.

— Gabinet otrzymał od Stanów-Zjednoczonych Ameryki północnej notę dyplomatyczną, w której Stany żądają zadosyć uczynienia z powodu zatargów, wybuchłych pomię-

проведенных между американским купеческим судном и французским военным бригом.

— Въ Марсели прибылъ изъ Африки корабль *Phare*, привезшій будто бы прошение маршала Бюжо объ увольнении его отъ службы.

— Въ *Cour. de Mars. ille* сообщаютъ, что маршалъ Бюжо, оставивъ Бужию, главное начальство надъ войсками кабилской экспедиции, вѣрилъ генералу Бедо, и пользуясь предоставленнымъ ему Королемъ отпускомъ, отправится во Францію.

5 Июня.

Палата депутатовъ, собравшаяся сегодня въ своихъ отдѣленіяхъ, назначила комиссію для соображенія требуемаго полномочія палатою перовъ, для приглашенія въ судъ Г. Э. Жирардена. Собраніе было весьма многочисленно; послѣ довольно жаркихъ прений, назначены комиссарами Гр. Лавиль, Жиллонъ, Делангль, Мелвилъ и Пелле. Только двое послѣдніе противились доставленію уполномочія.

— Слухъ, что маршалъ Бюжо просилъ увольненія отъ должности алжирскаго генералъ-губернатора подтверждается; въ Алжирскомъ Монитерѣ отъ 30 Мая пишутъ, что маршалъ Бюжо, покоривъ Кабилию, богатѣйшую и населеннѣйшую страну изъ всѣхъ французскихъ владѣній въ Африкѣ, и разпространивъ Алжирію отъ предѣловъ Марокка до Туниса и отъ Средиземнаго моря до большой пустыни, просилъ военнаго министра о назначеніи ему преемника. Маршалъ, шесть лѣтъ управлялъ Алжиріею.

— Испанскій карлистскій генералъ Альзаа, бѣжавшій изъ Буржа съ графомъ Монтемолиномъ, и полковникъ артиллеріи Пуэрта, 27 числа м. м. арестованы полиціею въ Байоннѣ, въ частномъ домѣ, въ коемъ они скрывались. Альзаа — одинъ изъ главныхъ начальниковъ карлистской партіи и самый довѣренный совѣтникъ графа Монтемолина. При немъ нашли письма, убѣждающія въ томъ, что онъ имѣетъ сношенія съ французскими легитимистами.

— По полученнымъ здѣсь изъ Константинополя письмамъ отъ 18, и изъ Атенъ отъ 20 Мая, надобно думать, что вскорѣ послѣдуетъ окончаніе турецко-греческихъ недоумѣній.

— Говорятъ, будто бы французское правительство потребовало, чтобы Королева Помарѣ не признавала новаго англійскаго консула на островѣ Отанти.

6 Июня.

Вчера палата депутатовъ приняла, 238 голосами противъ 4, проектъ закона, коимъ разрѣшено правительству выпустить въ обращеніе 275 милл. вмѣсто 210.

— Комиссія палаты депутатовъ измѣнила проектъ закона о ввозѣ хлѣба во Францію, такимъ образомъ, что срокъ привоза назначается, не до 31 Октября, какъ желало правительство, а до 31 Января.

— Изъ Тулона отправлены съ пароходомъ депеши къ Французскому посланнику въ Лиссабонѣ. Говорятъ также, что принцъ Жуанвильскій получилъ предписаніе отправиться съ своею эскадрою изъ Алжиріи къ берегамъ Португаліи.

— Герцогиня Орлеанская не отправилась къ водамъ въ Виши, потому что Король не позволилъ ей взять съ собою гр. Парижскаго; но поѣхала только дня на два въ Дреу, гдѣ по обычаю, проводитъ въ уединеніи годовщину своего бракосочетанія.

— Въ Марсели прибыла дочь послѣдняго алжирскаго дея и намѣревается требовать отъ Франціи возврата нѣкоторыхъ владѣній, въ Африкѣ, которыя были собственностію ея матери.

8 Июня.

Говорятъ, что министры опредѣлили не принимать отставки маршала Бюжо, и дать ему только годичный отпускъ. Между тѣмъ исправляющимъ его должность въ Алжиріи, имѣетъ быть назначенъ генералъ Бедо.

— Нѣсколько уже дней носится молва, что графъ Монтемолинъ, Кабрера и нѣсколько другихъ карлистскихъ генераловъ, прибыли сюда тайно изъ Лондона, и скрываются у своихъ легитимистическихъ приверженцевъ. Въ слѣдствіе сего, въ Сентъ-Жерменскомъ предмѣстіи происходили обыски вдругъ въ десяти частныхъ домахъ, которые однако не повели ни къ какому открытію. Въ Байоннѣ полиція арестовала снова весьма дѣятельнаго агента графа Монтемолина, какого-то Треку, у коего нашли весьма важныя бумаги.

дзы американскимъ статіемъ купеческимъ, а военнымъ бригомъ французскимъ.

— До Марсыліи прибылъ зъ Африки окрѣт *Phare*, который мѣлъ приwiecъ просьбу Маршалка Bugeaud о увольненіе го ze службы.

— *Courier de Marseille* donosi, že Marszałek Bugeaud, opuszczając Budżię, p-ruczył naezelue dowództwo wojska kabylskiej wyprawy Jenerałowi Bedeau, i że korzystać będzie z udzielonego mu przez Króla urlopu, aby do Francji powrócić.

Dnia 5 czerwca.

Izba Deputowanych, zgromadzona dziś w swych biurach, mianowała komisją do roztrząszenia żadanego upowaznienia przez Izbę Parów do wezwania przed kratki Pana E. Girardin. Zgromadzenie bylo bardzo liczne; po dość żywych rozprawach, mianowani zostali Komissarzami: PP. Lavicille, Gillon, Delangle, Melleville i Paillet. Tylko dwaj ostatni przeciwni byli udzieleniu upowaznienia.

— Potwierdza się, że Marszałek Bugeaud prosił o u-wolnienie od gubernatorstwa jeneralnego Algierji. *Monitor Algierski* z d. 30 maja pisze, że Marszałek, dokonawszy podbicia Kabylji, najbogatszej i najludniejszej prowincji ze wszystkich posiadłości Afrykańskich, i przez to rozprzestrzeniwszy Algierją od granic Marokańskich do Tunetu, a od morza Śródziemnego do wielkiej pustyni, prosił Ministra o mianowanie jego następcy. Marszałek był Gubernatorem jeneralnym lat 6.

— Hiszpański karlistowski Jenerał Alzaa, który z Hrabią Montemolin uciekł był z Bourges, i Półkownik artylleryji Puente, aresztowani zostali dnia 27 z. m. przez policya w Bajonnie, w domu prywatnym, w którym byli ukryci. Alzaa jest jedym z najznakomitszych dowódców karlistowskiego stronnictwa i najzaufanszy doradca Hrabiego Montemolin. Znalezione przy nim listy, które wykrywają, że ma związki z francuzkimi legitymistami.

— Według listów nadeszłych tu z Konstantynopola z d. 18, i z Aten z dnia 20 maja, załatwienie nieporozumień turecko-greckich wkrótce ma nastąpić. (Ob. Turcja).

— Rząd francuzki wezwać miał Królowę Pomareb, aby odmówiła *exequatur* nowemu Konsulowi angielskiemu na Otahii.

Dnia 6 czerwca.

Wezoraj przyjęła Izba Deputowanych, większością 238 głosów przeciw 4, projekt do prawa, dozwalający rządowi puścić w obieg 275 milionów, zamiast 210.

— Komissya Izby Deputowanych zmieniła w tym sposobie projekt do prawa o wprowadzaniu zboża do Francji, że zamiast do 31 października, jak rząd sobie życzył, pragnie je mieć przedłużone do 31 stycznia.

— Z Tulonu wysłano parostatkiem wprost depesze do Posta francuzkiego w Lizbonie; mówią także, że i Xiążę Joinville otrzymał rozkaz udać się z flotą swoją z Algieru do stolicy Portugalii.

— Xiężna Orleanu nie wyjechała do wód w Vichy, bo Król nie pozwolił jej wziąć z sobą Hr. Paryża, udała się tylko na parę dni do Dreux, gdzie zwykle rocznicę zaślubin swoich w samotności przepędza.

— Do Marсыліи przybyła córka ostatniego deya Algierskiego, w zamiarze żadanania od Francji zwrotu niektórych posiadłości w Afryce, które były własnością jej matki.

Dnia 8 czerwca.

Głoszą, iż Rada Ministrów postanowiła nie przyjąć dymissji Marszałka Bugeaud i udzielić mu tylko jednoroczny urlop. Tymczasowym zastępcą jego w Algierji, ma być mianowany Jenerał Bedeau.

— Od kilku dni rozeszła się pogłoska, że Hr. Montemolin, Cabrera i kilku innych Jenerałów karlistowskich, przybyli tu tajemnie z Londynu, i ukrywają się u swoich legitymistycznych przyjaciół. W skutek tego, na przedmieściu Saint-Germain odbyły się przeszukiwania w dziesięciu razem znakomitych domach prywatnych, które atoli nie doprowadziły do pożądanego odkrycia. W Bajonnie policja aresztowała znowu czynnego bardzo ajenta Hrabiego Montemolin, niejakiego Treku, przy którym znalezione bardzo ważne papiery.

А н г л и я .

Лондонъ , 3 Юня .

Вчерашнее засѣданіе нижней палаты было непродолжительное, и касалось предметовъ мѣстной важности. Въ числѣ прочихъ дѣлъ, палата, разсматривая въ особомъ комитетѣ билль о наказаніяхъ малолѣтнихъ преступниковъ, отринула предложеніе Веклея, объ отдѣльнѣмъ тѣлесномъ наказаніи, и утвердила этотъ билль, безъ всякаго измѣненія.

— Пишутъ изъ Дублина отъ 25-го с. м.: „Уже съ самаго утра, во всѣхъ католическихъ церквахъ раздается печальный колокольный звонъ въ знакъ траура по кончинѣ О'Коннелли. Вообще думаютъ, что бренныя останки его будутъ положены въ погребальномъ склепѣ приходской церкви св. Андрея, въ Вестландроу, потому что онъ около 45 лѣтъ былъ членомъ этого прихода.

— Дублинское общество репелеровъ имѣло третьяго дня собраніе, въ которомъ положено, по поводу кончины О'Коннелли, обратиться къ ирландскому народу съ слѣдующимъ адресомъ: „Соотечественники! О'Коннелли болѣе нѣтъ! Духъ, оживлявшій Ирландію, уже не съ нами! Свѣтъ народовъ погасъ! Плачьте и стѣйте, дѣти Ирландіи, и пусть ваша печаль будетъ безпредѣльна, потому что чаша скорби вашей полна и объемъ вашихъ страданій безмѣренъ! Гордость вашихъ сердецъ пала, краса Ирландіи померкла, освободитель вашей страны больше не существуетъ. Всемогущему было угодно посѣтить насъ годиною величайшей скорби. Голодь и леза пожираютъ нашъ народъ, а въ чужой землѣ, далеко отъ любимого отечества, кончаютъ жизнь поборники свободы Ирландіи! О, мы очень можемъ скорбѣть, когда весь родъ человѣческій жалѣетъ объ его смерти и когда наша потеря опечаливаетъ весь свѣтъ. Соотечественники! чѣмъ намъ лучше доказать, что мы любили его при жизни и скорбимъ о немъ по смерти его? Тѣмъ, что станемъ чтить его правила, повиноваться его рѣшеніямъ, идти къ благородной дѣли тѣмъ же мирнымъ путемъ, которыми шелъ онъ. Въ настоящемъ смыслѣ, О'Коннелль не умеръ: люди, какъ онъ, не могутъ никогда умереть. Все, что было въ немъ смертнаго, исчезло; но, безсмертная часть его остается живою. Его духъ, соотечественники, пребываетъ съ нами. Его нравственное ученіе живетъ въ насъ и распространилось по землѣ. Никакое время не можетъ истребить уроковъ его мудрости. Что касается до насъ, соединенныхъ имъ въ это общество, мы положили оставаться при его правилахъ и слѣдовать единственно его урокамъ: таково наше твердое и неизмѣнное намѣреніе. Великую пустоту ощущаетъ міръ; кто наполнить ее? Какая нація, какой народъ не лишился благодѣтеля? Наша страна лишилась руководителя и вождя своего. О, пусть же эта страна будетъ по прѣжнему руководима его мудростію и ведома за его знаменемъ! Стези его были стези мира. Онъ шелъ путемъ закона и порядка. Помните, помните всегда девизъ его общества, урокъ его мудрости и опытности: „Человѣкъ, содѣлывающій преступленіе, даетъ силу врагу.“ Долговременною и вѣрною службою его, благороднымъ примѣромъ его жизни, славою его безсмертнаго имени закликаемъ васъ, соотечественники, не отступать отъ правилъ, не уклоняться отъ дѣли, не оставлять ученія О'Коннелли.“ Адресъ подписанъ *Мек-Дохлинотъ*, президентомъ собранія.

— Газета *the Times* сообщаетъ слѣдующее объявленіе секретаря Дона Мигеля: „Не знаю, кто выдумалъ извѣстіе, сообщенное корреспондентомъ вашимъ изъ Оporto, будто бы Донъ Мигель на англійской лѣтѣ прибылъ къ берегамъ Португаліи. Но могу доказать вамъ, что Донъ Мигель по сіе время находится въ Лондонѣ и въ послѣдніе четыре мѣсяца ни на одинъ день не отлучался отсюда. Лондонъ, 26-го Мая 1847.“

П О Р Т У Г А Л Л И Я .

Лиссабонъ , 29 Мая .

Вчера получено здѣсь извѣстіе, о состоявшемся въ Лондонѣ постановленіи, вмѣстѣ съ депешами лорда Пальмерстона къ англійскому посланнику, предписывающими немедленно приступить къ дѣлу. Англійскій адмиралъ получилъ также предписаніе, чтобы онъ при всякой встрѣчѣ захватывалъ пароходы инсургентовъ, и чтобы содѣйствовалъ блокадѣ города Оporto.

А н г л и я .

Лондонъ , 3 сего мѣсяца .

Posiedzenie Izby Niższej w dniu wczorajszymъ было короткое и тyczyło się jedynie przedmiotówъ miejscowych. Izba, między innymi, naradzając się w komitecie nad karami młodychъ przestępców, odrzuciła wniosekъ P. Wackley, aby cielesnie karani nie byli, i bil cały bezъ zmiany przyjęła.

— Piszą z Dublina pod d. 25 maja: „Już od samego rana we wszystkichъ kościołachъ katolickichъ rozlega się posępny głosъ dzwonówъ na znakъ żałoby po śmierci O'Connella. W ogólności sądzą, że śmiertelne zwłoki jego złożone zostaną w sklepachъ kościoła parafialnego św. Andrzeja, w Westlandrow, z powodu, że O'Connell przez lat 45 był członkiemъ tѣj parafii.“

— Dublińskie towarzystwo Repealerów, na posiedzeniu odbytymъ w końcu zeszłego miesiąca, uchwalilo, z powodu śmierci O'Connella, wydać do ludu Irlandzkiego następującą adres: „Rodacy! O'Connell już nie żyje! Duch ożywiający Irlandyę uleciał! Światło Irlandyi zagasło! Płaczcie i narzekajcie, i żal waszъ niechъ będzie bezъ granicъ! W dzieci Irlandyi, bo kielichъ waszъj boleści jestъ pełny, a wielkość waszychъ cierpieńъ bezъ miary! Duma sercъ waszychъ upadła, ozdoba Erynu znikła, dobroczyńcy kraju naszego jużъ nie ma! Podobało się Najwyższemu dotknąćъ nasъ w jednymъ czasie żałobą bezъ granicъ. Głódъ i zaraza niszczą naszą ludność, a w obcymъ kraju, daleko od Irlandyi, umarł O'Connell. Ach! zaprawdę możemy go oplakiwać, bo cała ludność ubolewa nadъ jego zgonem, i żalnośćъ naszъj straty obchodzi światъ cały. Rodacy! Jakъ dowieść najlepiej możemy, żeśmy go kochali za życia, a żałujemy po zgonie? Oto szanującъ jego zasady, posłusznymi będącъ jego naukomъ i dającъ spokojną drogą do tychъ samychъ szlachetnychъ celówъ, do których onъ dążył. W jednymъ, w prawdziwymъ znaczeniu, O'Connell nie umarł. Mężowie tacy jakъ onъ umierać nie mogą. Wszystko, co było w nimъ śmiertelnego, znikło; lecz nieśmiertelna częśćъ jego zostaje. Duchъ jego, ziomkowie, nie przestaje być zъ wami. Jego moralne nauki są w wasъ i rozszerzone na ziemi. Żaden czasъ nie zniszczy naukъ jego mądrości. Co do nasъ, którzy przezъ niego do tego związku zostaliśmy wezwani, zamiaremъ naszymъ jestъ, pozostać przy jego zasadachъ, i postępować jedynie podługъ jego naukъ. To jestъ nasze stałe i niezmienne postanowienie. Światъ wielką czuje próżnię. Któżъ ją ma zapelnicъ? Któryżъ naródъ, któryżъ ludъ nie utraciłъ dobroczyńcy? Krajъ naszъ utraciłъ kierującęgo przewodnika. O! niechъże tenъ krajъ kieruje się jeszcze jego mądrością, niechъ postępuje podъ jego sztandaremъ! Jego ścieżkami byłyъ ścieżki pokoju. Szedłъ onъ drogą prawa i porządku. Pamiętajcie, pamiętajcie zawsze na hasło utworzonego przezъ stowarzyszenia; na naukę jego mądrości, jego doświadczenia; „człowiekъ dopuszczający się występku, podaje nieprzyjacielowi orężъ przeciwko sobie.“ Na jego długie i wierne zasługi, na szlachetny przykładъ jego życia, na sławę jego nieśmiertelnego imienia, prosimy, błagamy wasъ, ziomkowie, abyście nie odstępowali odъ jego zasadъ, nie zbaczali odъ celówъ, nie zaniedbywali naukъ O'Connella — Podp. *Mac Loughlin*, Prezesъ zgromadzenia. *Ray*, Sekretarzъ.

— Gazeta *Times* ogłasza następujące oświadczenie Sekretarza Don Miguela: „Nie wiem kto wymyśliłъ wiadomość, udzieloną przezъ waszego korespondenta z Oporto jakoby Don Miguel na anglіjskimъ statku wylądowałъ na brzegachъ Portugalii. Mogą przekonaćъ was najgruntowniej, że Don Miguel dotądъ znajduje się w Londynie, i w ciągu czterechъ ostatnichъ miesięcy, ani na jeden dzieńъ ztądъ się nie oddalał. Londynъ, 26 maja 1847 roku.“

P O R T U G A L I A .

Lizbona , 29 maja .

Wczoraj nadeszła tu wiadomość o zawartymъ w Londynie protokółе, wraz zъ depezą Lorda Palmerstona do Posła anglіjskiego, zalecającą, aby natychmiastъ przystąpiono do dzieła. Admiralъ anglіjski otrzymałъ także instrukcyę, aby zabierałъ parostatki powstańców, gdzie tylko je napotka, oraz aby zaskaniałъ i wspierałъ blokadę m. Oporto. Zdaje się, że interwencya lądowa wojska hiszpańskiego

то. Интервенція испанскаго войска, по видимому, также придетъ въ исполненіе, такъ какъ юнта оказываетъ возможное сопротивление.

Опорто, 30 Мая.

Еще 21-го числа с. м. прибылъ сюда пароходъ *Polyphemus*, съ прокламациею англійскаго, французскаго и испанскаго посланниковъ къ здѣшней юнтѣ, насчетъ продолженія перемирія по 10-е Іюня. На другой день извѣстили англійскихъ подданныхъ, что желающіе оставить Опорто, могутъ явиться на англійскіе военные корабли. 23-го числа, приблизился къ чертѣ здѣшней гавани назначенный для блокады фрегатъ съ бригомъ, въ слѣдствіе чего юнта отправила свои пароходы для нападенія на сіи корабли. Не смотря на всѣ представленія и угрозы англійскаго консула и капитана Рубъ парохода *Gladiator*, пароходы эти перешли за черту и открыли бой, продолжавшійся два часа, но при семъ не были повреждены. Наконецъ правительственные корабли уступили. За симъ началась переписка между англійскими чиновниками и юнтою; между Англичанами господствовала такая тревога, что многие изъ нихъ желали, чтобы ихъ перевезли въ Виго. Для сего однако не дано еще дозволенія, а между тѣмъ ихъ принимаютъ на военные корабли. Опасаются, чтобы волонтеры (*Patules*) не напали на Англичанъ.

— 26 го числа, графъ Дасъ-Антасъ отправилъ 2,000 чел. пѣхоты и 200 конницы съ нѣсколькими орудіями въ Санъ Жанъ-де-Еозъ, для прикрытія этой крѣпости при нападеніи, или для прикрытія помѣщенія войскъ на корабляхъ, такъ какъ предполагено произвести новую экспедицію на югъ, подъ личною его командою. Казаль находится въ Ламегѣ.

— 28-го числа, юнта отвергла требованіе дальнѣйшаго перемирія, и объявила, что она отправитъ въ Лиссабонъ комиссара для начатія непосредственныхъ переговоровъ съ Королевою. Это порученіе говорить получалъ маркизъ Люле.

Турція.

Константинополь, 7 Мая.

Порта еще не предприняла никакихъ мѣръ противъ греческой торговли и греческихъ подданныхъ, находящихся въ ея государствѣ. Въ пограничныхъ провинціяхъ господствуетъ спокойствіе. На границѣ не было никакого движенія войскъ; конечно только вооруженіе флота.

— Извѣстіе объ отправленіи Персидскаго посланника въ Парижъ, подтвердилось. Выборъ Тегеранскаго кабинета палъ на Мирзу-Мегеметъ-Али-Хана; онъ долженъ былъ выѣхать въ Парижъ 2-го Апрѣля, въ сопровожденіи Г. Видала, переводчика французской миссіи въ Персію. Кажется, что въ слѣдствіе состоянія отношеній между Турціею и Персіею, Мирза-Мегеметъ-Али-Ханъ не поѣдетъ чрезъ Константинополь, но изберетъ путь чрезъ Сирію, Багдадъ, Мосулъ, Орфу и Бейрутъ.

— Мирза-Мегеметъ-Али-Ханъ есть знаменитый персидскій садовникъ, исправляющій должность министра иностранныхъ дѣлъ со времени кончины Абауль-Гасенъ-Хана; онъ уже путешествовалъ по Европѣ и занималъ мѣсто секретаря Миссіи въ С. Петербургѣ и Вѣнѣ.

— Многочисленные отряды войскъ сосредоточились въ Тегеранѣ; Шахъ въ сопровожденіи Его Высочества наследника престола, произвелъ имъ смотръ. Издано повелѣніе приготовить нѣсколько милліоновъ порціоновъ продовольствія; и все показываетъ, что Персію намѣрена предпринять экспедицію. Въ Тегеранѣ полагаютъ, что войска сіи собраны въ слѣдствіе опасенія, возбужденнаго въ персидскомъ правительствѣ сосредоточеніемъ турецкихъ войскъ въ Карпонтъ, съ цѣлію покоренія Бедеръ-Ханъ-Бей и другихъ курдскихъ начальниковъ.

16 Мая.

Въ сегодняшнемъ *Journal de Constantinople* сообщаютъ слѣдующее: Съ французскимъ пароходомъ получили мы здѣсь извѣстіе изъ Аѳинъ отъ 10-го Мая. Относительно турецко-греческихъ недоразумѣній происходятъ тамъ переговоры, и есть надежда, что они будутъ улажены съ честью и пользою для обоихъ государствъ.

— Старый Хозревъ-Паша, по поводу преклонныхъ лѣтъ и слабаго здоровья, получилъ, по собственному желанію, увольненіе отъ службы; на его мѣсто назна-

прийдете равнѣе до skutku, gdyż Junta okazuje się bardzo uporczywą.

Опорто, 30 мая.

Jeszcze d. 21 b. m. przybył tu parostatek *Polyphemus*, z odezwą Postów: angielskiego, francuzkiego i hiszpańskiego do Junty tutejszej, aby przedłużyła zawieszenie broni aż do dnia 10 czerwca. Nazajutrz uwiadomiono na zgromadzeniu poddanych angielskich, że każdemu, chcącemu opuścić Oporto, wolno jest udać się na pokład angielskich okrętów wojennych. Dnia 23 zbliżyła się do baryery portu tutejszego przeznaczona do blokady fregata, wraz z brygiem, w skutek czego Junta wysłała swoje parostatki dla uderzenia na te okręty. Pomimo wszelkich przedstawień i groźb Konsula angielskiego i Kapitana Roob, dowódcy parostatku *Gladiator*, przepłynęły te parostatki za baryerę i rozpoczęły bitwę, która trwała dwie godziny, ale znacznej z obu stron nie zrzadziła szkody. W końcu okręty rządowe ustąpiły. Następnie rozpoczęła się korespondencya pomiędzy urzędnikami angielskimi a Juntą. Między Anglikami zamieszkałymi w Oporto, panowała taka trwoga, że wielu z nich żądało być przewiezionymi do Vigo. Na to nie udzielono jeszcze pozwolenia, a tymczasem przyjmują ich na pokłady okrętów wojennych. Obawiają się, aby pospolite ruszenie (*Patulea*), nie uderzyło na Anglików.

Dnia 26, Hr. Das Antas wysłał 2,000 piechoty i 200 koni z kilku działami do S. Joan de Eoz, dla zasłonięcia tej twierdzy od napadu, lub też dla zasłonięcia wsiadania wojska na okręty, gdyż zamierzona jest nowa wyprawa na południe pod osobistym jego dowództwem. Casal stoi w Lamego.

Dnia 28 Junta odrzuciła żądanie dalszego zawieszenia broni i oświadczyła, że poszła do Lizbony Kommissarzy w celu wejścia w układy bezpośrednio z Królową. Margrabia Loulé otrzymał od niej to zlecenie.

Тивста.

Константинополь, 7 мая.

Порта не предприняла еще никакихъ средствъ противъ handlowi греками и подданнымъ грекамъ, którzy się znajdują w jej państwie. Prowincje pograniczne są spokojne. Żadne poruszenie wojska na granicy nie miało miejsca; ukończono tylko uzbrajanie floty.

— Wiadomość o wysłaniu Posła perskiego do Paryża, potwierdziła się. Wybór gabinetu teherańskiego padł na Mirzę Mehemet-Ali Chana; miał on d. 2 kwietnia wyjechać do Paryża. Jedzie w towarzystwie P. Vidal, tłumacza poselstwa francuzkiego w Persyi. Żąda się, że z powodu obecnego stanu stosunków między Turcyą i Persyą, Mirza-Mehemet-Ali Chan nie uda się przez Konstantynopol, ale obierze drogę przez Syryą, Bagdad, Mosul, Orfę i Bejrut.

Mirza Mehemet-Ali Chan jest znakomitą osobą; sprawował ministerstwo interesów zagranicznych od śmierci Abaul-Hassen-Chana; podróżował już po Europie, i zajmował miejsce Sekretarza poselstwa w Petersburgu i Wiedniu.

— Liczne oddziały wojska perskiego skoncentrowały się w Teheranie; Szach, w towarzystwie Królewicza następcy tronu, odbył ich przegląd. Wydano rozkaz do przygotowania kilku milionów racyi żywności, i wszystko zdaje się wróżyć, że Persya ma na celu jakąś ważną wyprawę. W Teheranie sądzą, że to wojsko zgromadzone w skutku niespokojności, jaką obudziło w rządzie perskim skoncentrowanie wojska tureckiego w Kharpont, w celu poskromienia Beder-Chan-Beja i innych naczelników Kurdów.

Dnia 16 maja.

Dzisiejszy *Journal de Constantinople* pisze: „Parostatkami francuzkimi otrzymaliśmy tu wiadomości z Aten z d. 0 maja. Pod względem turecko-greckich zatargów, odbywają się tam układy, i jest nadzieja, że załatwienie ich nastąpi w sposób odpowiedni godności i dobru obu krajów.“

— Stary Chosrew-Basza, z powodu podeszłego wieku i słabego zdrowia, otrzymał, na własne żądanie, uwolnienie od służby; w jego miejsce mianowany został Ministrem

чень министромъ безъ портфеля, а также членомъ Государственнаго совѣта и тайнаго совѣта, Ришаатъ-Галиль-Паша, бывший морской министръ, а потомъ Трѣбизондскій губернаторъ.

— В. Визирь, Решидъ-Паша, получилъ отъ Султана орденъ украшенный алмазами, во изъявленіе благодаренія.

— 7, 8 и 9 числа с. м., въ судебныхъ и присутственныхъ мѣстахъ Порты не занимались по поводу торжественнаго увольненія всѣхъ тѣхъ солдатъ, кои окончили свою пяти-лѣтнюю службу. Изъ здѣшняго гарнизона получили увольненіе 7,000 человекъ.

СѢВ. АМЕР. СОЕД. ШТАТЫ.

Полученныя извѣстія изъ Нью-Йорка по 15-е Мая, содержатъ въ себѣ подробности о сраженіи при Серро-Гордо между Американцами и Мексиканцами, въ которомъ, 17-го Апрѣля, армія Сантана въ 15,000 человекъ, совершенно была разбита. Говорятъ, что 6,000 Мексиканцевъ, въ томъ числѣ генералъ Ла-Вега, пять другихъ генераловъ и множество штабъ и оберъ-офицеровъ, взяты въ плѣнъ. Полюбо недостатку въ конницѣ со стороны Американцевъ былъ причиною того, что самъ Сантана избѣжалъ плѣна. Его дорожная карета со всеми бумагами и дорожными вещами, даже деревянная нога его зяты Американцами. Потеря убитыми и ранеными съ обѣихъ сторонъ, была значительна, и Американцы понесли бы еще большій уронъ, еслибъ Сантана прежде окончательнаго пораженія, не обратился въ бѣгство. Армія Сантаны была гораздо многочисленнѣе, нежели армія генерала Скотта.

— Въ газетѣ *New-York Courier and Enquirer* сообщаютъ о слѣдствіяхъ сей битвы слѣдующія извѣстія: „Происшедшее 17 и 18 м. м. при Серро-Гордо сраженіе, по видимому столь же рѣшительно, какъ умно было составлено и исполнено планъ онаго. Сантана бѣжалъ съ разбитыми остатками своей арміи не по ялапской дорогѣ, но по другой, ниже лежащей, между Веракрусомъ и Мексикою, и по послѣднимъ извѣстіямъ находился при подошвѣ горы Оризабы, находящейся къ югу отъ Яланы, съ 1,000, а по другимъ извѣстіямъ, съ 6,000 человекъ. Отправляясь изъ Мексики онъ сказалъ, что скорѣе падеть на полѣ битвы, нежели будетъ свидѣтелемъ торжества непріятеля; однако онъ не оказалъ ни мужества ни присутствія духа при Серро-Гордо. Овладѣніе Ялапскою и оставленіе непріятелемъ дефилеи перотской безъ малѣйшаго признака обороны, показываютъ, что дорога къ столицѣ для генерала Скотта теперь открыта, и онъ даже съ своего небольшою арміею, состоящею изъ 10,000 человекъ, можетъ безпрепятственно идти впередъ и взять главный городъ. Между тѣмъ генералъ Тайлоръ намѣревался выступить по дорогѣ къ Санъ-Луи-Потози, который не можетъ оказать ему сопротивленія, и результатъ вѣроятно будетъ тотъ, что Американцы, въ теченіе одного года, считая отъ начатія непріятельскихъ дѣйствій, займутъ столицу и прочіе знатнѣйшіе города Мексиканцевъ, равно какъ и всѣ главныя ихъ гавани въ мексиканскомъ заливѣ и Тихомъ океанѣ. При полученіи извѣстія, что американскія войска подвигаются впередъ къ столицѣ, мексиканскій конгрессъ разрѣшилъ перенести правительство въ Керетаро, и положилъ назначить диктатора для дальнѣйшаго управленія ходомъ военныхъ дѣйствій. Морская экспедиція противъ Туспаны, совершенно успѣла въ предпріятіи, и этотъ городъ 18-го Апрѣля былъ взятъ приступомъ, укрѣпленія разрушены, и за сѣмъ войска снова оставили его.

— Съ береговъ Тихаго океана сообщаютъ, что полковникъ Донифаръ, овладѣвшій Чигуагуа, успѣлъ открыть сообщеніе съ генераломъ Тайлоромъ, расположеннымъ въ Сальтиллѣ; городъ сей находится въ 480 английскихъ миляхъ отъ Чигуагуа. Полковникъ Донифаръ намѣренъ присоединиться къ генералу Тайлору.

bez wydziału i Członkiem Rady Stanu i Rady Tajnej, Ri-faat Halil-Basza, były Minister marynarki, a następnie Gubernator Trapezuntu.

— W. Wezyr, Reszid Basza, otrzymał od Sułtana brylantami wysadzana dekoracyą zasługi, jako nową oznakę zadowolenia.

— Dnia 7, 8 i 9 b. m. biura Porty były zamknięte, z powodu uroczystego uwolnienia tych wszystkich żołnierzy, którzy swoją 5-letnią służbę ukończyli. Liczba uwolnionych wynosi z załogi tutejszej 7,000 ludzi.

STANY-ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ.

Wiadomości otrzymane z New-Yorku z dnia 15 maja, zawierają następujące szczegóły o bitwie pod Cerro-Gordo między Amerykanami i Meksykanami, w której Santana, w dniu 17. m. kwietnia, z 15,000 wojska na głowę pobity został. Mówią, że 6 000 Meksykańów, między którymi Jenerał la Veza, pięciu innych Jenerałów i wielka liczba wyższych i niższych oficerów, dostali się w niewolę. Tyłko brak jazdy u Amerykanów był powodem, że sam Santana ujęty nie został. Jego podróżny pojazd wraz z papierami i różnemi kosztownościami, nawet jego drewniana noga wpadły w ręce Amerykanów. Strata w zabitych i rannych ma być znaczna ze stron obudwóch, a byłaby jeszcze większa ze strony Amerykanów, gdyby Santana nie był uciekł, nim bitwa na pół była przegrana. Armia Santany miała być znacznie liczniejszą od armii Jenerała Scotta.

— *New-York Courier and Enquirer* udziela o skutkach powyższej bitwy następujące w krótkości sprawozdanie: „Stoczona w dniach 17 i 18 z. m. pod Cerro Gordo bitwa, zdaje się być równie stanowczą, jak świetnie był powzięty i wykonany plan do niej Santana w ucieczce z resztkami wojska, zdaje się że unikał Jalapy i drogi do Meksyku, i zajął niższą drogę między Vera-Cruz i stolicą, i według ostatnich wiadomości, znajdował się u stóp góry Orizaby, w południowej stronie od Jalapy, z 1,000, a według innych z 6,000 wojska. [Opuszczając Meksyk oświadczył był publicznie, że raczniej woli poledz na polu bitwy, niż być świadkiem tryumfów nieprzyjaciela; nie dał jednak żadnych dowodów swego męstwa pod Cerro Gordo. Oddanie Jalapy i opuszczenie obwarowanego wąwozu Perrote, zdaje się zapowiadać, że droga do m. Meksyka otwartą jest dla Jenerała Scott, i że ten, według wszelkiego podobieństwa, może swem stosunkowo małym wojskiem, nie liczącem jak 10,000 ludzi, iść naprzód i opuszczać stolicę. Tymczasem Jenerał Taylor zabierał się do pochodu na San Luis-Potosi, które nie może stawić mu oporu; czego wszystkiego bardzo do prawdy podobnym rezultatem będzie, że w przeciągu jednego roku, licząc od początku rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich, będziemy panami stolicy i wszystkich miast znakomitszych, jako też portów odnodze Meksykańskiej i morzu Spokojnym. Na wiadomość o posuwaniu się wojsk amerykańskich ku stolicy, Kongress meksykański miał postanowić przeniesić rząd do Queretaro, i ustanowić władzę dyktatorską do dalszego prowadzenia wojny. Wyprawa morska na Tuspan w zupełności się powiodła, i to miasto, w dniu 18 kwietnia, zostało zdobyte, fortyfikacye zburzone, poczem zwyciężkie wojsko opuściło je znów.

— Od morza Spokojnego donoszą, że Półkownikowi Doniphar, który opanował Chihuahua, udało się wejść w związku z Jenerałem Taylor, stojącym w Saltillo, które jest 480 mil angielskich od Chihuahua odległe. Półkownik Doniphar ma zamiar połączyć się z Jenerałem Taylor.